

GIEDRĒ
MIČIŪNIENĒ

ŠIRDIES
ŽODŽIAI

GIEDRĒ
MIČIŪNIENĒ

Širdies
žodžiai

Skiriu
VISIEMS,
KURIE ŠALIA MANEŠ...

VISIEMS VISIEMS DĒKOJU UŽ
BUVIMAŅ...

KELIAIS ŽODŽIAIS

Giedrės Mičiūnienės knyga „Širdies žodžiai“ – malonus įvykis ne tik rajono kultūriniame gyvenime, bet ir ją pažįstančių žmonių, bendraminčių, artimų žmonių kasdienybės vyksme. Autorė jau gerai žinoma kaip savito poetinio žodžio reiškėja, įdomaus ir kritiško požiūrio į gyvenimą teigėja.

Atvertę naujos knygos puslapius galime tik žavėtis Giedrės subtiliu pastebėjimu į gyvenimo slinktį, jautrias išvalgas apie mūsų gyvenimo esmes.

Šį kartą pasirinkusi miniatiūros žanrą (kas labai būdinga autorei) Giedrė išsamiau ir filosofiskiau prakalbo apie būties prasmę, žmogaus ryšį su žmogumi, aplinką, išreiškė visavertį pojūtį, kuris būdingas mąstančiam, jautriam ir kūrybingam žmogui. Jos miniatiūras teisėtai galėtume įvardyti kaip meninės esė žanrą. Čia atsiskleidžia kasdienybės nuojautos, jausmų protrūkiai, susimąstymas apie amžių amžiais teigtas, svarstytas žmogiškumo apraiškas, nepabaigiamą žmogaus paskirties šioje žemėje misiją. Gal todėl G. Mičiūnienės kūryboje šįkart gana ryškiai iškyla jos mokytojų, mokiusių tam tikrų gyvenimo tiesų, išpausti pėdsakai, paliktos mintys. Graži ta tikrumo tąsa, ką čia ir bekalbėti.

Versdamas autorės kūrybos puslapius negali nesizavėti įtaigiu kalbėjimu, sakymu ir išsisakymu apie mūsų egzistencijos esmes. Jaučiamas gyvastingas būties pradmuo, nesibaigianti dermė – esame stiprūs savo meile, tikėjimu, ištikimybe amžinosioms vertybėms.

Pastebėtina, kad G. Mičiūnienė labai lakoniška fraze sugeba pasakyti daug (net daugelis miniatiūrų pavadinimų – tik vienas žodis), jos taupus žodis yra veikiantis, daugiareikšmis, jaudinantis...

Giedrė dar mokyklos suole džiugino kūrybiškumu. Man, kaip jos buvusiam lietuvių kalbos mokytojui, gera matyti ir jausti autorės talento raišką. Smagu, kad kolegė nesustoja ieškodama vis naujų temų, kūrybos formų, savo potyrius ir gyvenimo suvokimo prasmes nešdama mums.

Džiaugiuosi Giedrės kūrybine sėkme ir linkiu naujų minties protrūkių.

Vasilijus Trusovas,

Jos mokytojas ir kolega

MINIATIŪRA

Labai mažai žodžių, bet tiek daug erdvės minčiai. Žodžiai ima klaidžioti minčių labirintais. O gal tai mintys renka, rūšiuoja žodžius, kad galėtų sudaryti tvirtą, nepertraukiamą grandinę.

Miniatiūra – gili minties išraiška. Išorė santūri, labai paprasta. Nėra ekstravagancijos – dirbtinio puošnumo. Dvasiniai klodai gilesni. Čia vidinė elegancija, žodžio taupumas: glausta, bet raišku.

Miniatiūra? Tai širdies žodžiai: vienam tai šventa širdies malda, kitam – sparnai, kuriais įmanoma pakilti virš savęs, virš pilkos rudenės depresijos, dar kitam – ankstyva pumpuro ašara ar rudenį išsidraikiusi nériniuota voratinklio gija.

Miniatiūra... Nors ir labai maža, bet nesutelpa į žodį LABAI DAUG. Tai yra daug daugiau, negu atrodo.

Pagarbiai,

Giedrė Mičiūnienė-Galminiškytė

GIMIMAS

*Skiriu savo trims sūnums –
Tautvilui, Mažvydui ir Rapolui*

Kas yra didžiausias stebuklas?
Kas yra begalinė Viltis?
Šiąnakt pirmą kartą regėjai kūdikį...

***

Kažkas pakinta... Kažkas artėja...
Keistas nerimas meiliai glosto širdį...
Dar nepažįstamas jausmas apsigyvena Tavyje...
O naktį vėl sapnuoji kūdikį...

***

Laukimas... Jį vainikuoja Viltis...
Kas yra brangesnio?
Išsirutulioja Tavo gyvenimo tarpiniai... Viskas įgauna gilesnę
prasmę...
O sapnuose regi kūdikį... Gražų ir meiliai besišypsantį...

***

Pirmas judesys...
Ne, tuo ilgai dar nepatikėsi...
Pirmasis švelnus grybštelėjimas į šoną...
Meldiesi su džiaugsmo ašaromis akyse...
Dėkoji Viešpačiui už stebuklą...
O sapnuose regi kūdikį... Gražų ir meiliai besišypsantį...

***

Dažnai apima sunkumo jausmas.
Vis dažniau plūsteli nerimo banga...
Skauda paširdžiai...
Tempia strėnas ir darosi sunkiau judėti...
Jau nebeskaičiuoji virptelėjimų...
Jauti JO plazdančią sielą šalia Savęs...
O sapnuose regi kūdikį... Gražų ir meiliai besišypsantį...

***

Skauda... Begaliniai gelia. Norisi klykti, bet balsas užstringa...
Gerklė džiūsta. Dar ir dar kartą įkvepi...

Vilties kupina Tu pajunti nuostabią palaimą ir meilę tam,
kuris skuba sunkiu Gimties keliu...

Skausmo akimirką susilieja Maldos žodžiai, aimana ir
besikartojančio sapno aidas...

Dar mirksnis – ir viskas nugrimzta į paslaptinę tylą... Iš
kurios girdėti tik vienas – garsėjantis Tavo kūdikio riksmas...

Juk ne veltui Tu sapnuose regėjai kūdikį...

Savo kūdikį...

... Gimė...

ŽIEMA

Skiriu Dovilei

- Ar galima keisti būsenas?
- Galima. Ašarotos akys nusišypso... Plyštanti širdis ima kvatotis...
- Aš myliu Žiemą... Čia tikra Tylos ir Ramybės karalystė. Tik čia gebu skirti savo jausmus.

***

Pavertusi vandenį kietu pavidalu – imi rodyti savo nagus... Nori, kad bijotų Tavęs? Nežinai, kad baimė ir skundas silpnųjų ginklas?

***

Šalta... Atšaldyto ilgiau nekinta savybės? Taip sukuriamas saugumo ir sterilumo jausmas...
Čia žūva mikrobai ir virusai...
O žmogui? Ar pavyks šalčiui išstumti pyktį, nesantaiką, pavydą iš suledėjusios širdies?

***

Vakarai ilgi ir tamsios pilkos naktys. Mėnesienoje žibsi raganos taukai... Tyli, žiūrėdamas į klaidžią pūgą ir mėštai, kad įsisiautęs verpetas išneštų nuoskaudas ir blogas mintis...

***

Nenoromis prisimeni našlaitę, išvartą viduržiemy žibučių.
Ar nebūna stebuklo? Būna!

Mintimis skinu gėlytes... Skinu ir dėkoju našlaitei bei
Žiemai... Už jųdviejų Buvimą...

Kitaip ar galėtum patikėti stebuklu ir laiminga pasakos
pabaiga?

***

Iš kamino rūksta dūmai... Apšerkšniję medžiai... Nuostabus
peizažas maloniai paglosto širdį.

Rodos, murkiant katinui sektum pasaką, kurioje būtų gera,
gražu ir šilta...

***

Skubantis keleivio siluetas miegančio miesto gatvėmis...
Blausiai apšviestų žibintų tyloje krinta baltos didelės snaigės...

Dangaus nėra... Snaigių šokyje – tik kažkokia dėmė... Ir
žemės nėra... Yra tik tylus judėjimas iš viršaus į apačią...

***

Ištirpsta rūpesčiai ir kasdienybė... Paslaptینگame snaigių
sūkuryje Tylos ir Ramybės duetas...

KALĒDOS

Skiriu VISIEMS, kurie mane myli

Balta staltiesė. Kvapnus šienas. Ant stalo dvylika patiekalų...
Tuščia lėkštelė Išėjusiems... Plevena žvakutės liepsna...

Lūpos šnabžda maldą – meldžiu Ramybės ir meldžiuosi už
visus, kuriuos myliu.

Laužiu Kalėdaitį... Rytoj Kalėdos...

Šiandien – Stebuklų ir Vilties naktis...

***

Regi – mažytė Prakartėlė, balti ėriukai. Malonus šieno
kvapas...

Šiąnakt gims Viešpats – Amžinybės šviesa! Kas išdrįs užpūst
šį žiburį?

***

Laukimo stebuklas... Dvelkia Paslaptim... Pro nedidelį plyšį
skverbiasi spindulėlis.

Ar gali jis prilygti Amžinajai Šviesai?

***

Ledo varpeliai skelbia Viešpaties gimimą... Džiugesio banga
užlieja širdį...

Kartu su Betliejaus žvaigžde te kiekvieno širdyje užgims
Kristus – Tikėjimo, Vilties ir Meilės kūdikis...

***

Angelo žodžiai skverbias į širdį... Laimingas balsas praneša
džiugią žinią...

Nežinios skraistė nukrinta... Nerimas pradingsta... Tvirtumo
ir Tikrumo jausmas užvaldo sielą...

Šiandien Kalėdos! Kalėdos... Šiandien gimė Jėzus!

***

Snaigės šoka Žiemos šokį... Ilgesingai ūkauja šiaurys...
Medžių šakose – sniego patalai...

Ar gali Akimirkos išpūdis prilygti Amžinajam grožiui?

***

Eglutės viršūnėje sutrimituoja stiklinis angelėlis... kažkas
sudunksi, kažkas tyliai sukikena...

Žaislai džiugiai sutinka Kalėdų rytą...

***

Mažieji po eglute ryte ras dovanėlių...

Kalėdų Senelio ir vėl liks nematę...

Ar visi suaugusieji supras, kad didžiausia dovana – Kristaus
gimimas?

DVYLIKA MĖNESIŲ

Skiriu Daliai

SAUSIS

Sniego vėpūtiniai ir pyškančios tvoros... Ne, tai ne balta pasaka...

Balta ir šalta. Nėra lietaus.

Apie sausrą kalbos nėra... Kodėl sausa?

Todėl Tu Sausis?

VASARIS

Pro pilką debesies kraštą netyčia praslysta švelnesnis šešėlis.
Miegančios saulės spindulys jau bando savo jėgas.

Žemės jis nepasiekia – pataiko tiesiai į širdį... Keistas jausmas
nutvilko: jau taip seniai buvo vasara.

Maloniai prisimeni vasarą Vasary...

KOVAS

Ant vieversio sparnų balti pusnynai...

Tik kovas – varnų giminės atstovas – ilgesingai žingsniuoja po
baltą patalą.

Nuo juodos kovo spalvos net sniego lopiniai pajuodo.

Ar ten ne žemė? Pavasarinis aromatas švelniai kutena širdį...

BALANDIS

Atėjo ilgai lauktas metas: žemėje bunda gyvybė...

Negali atsidžiaugti tirpstančio sniego upeliūkščiais, išdidžiai
vaikštančiais gandrais.

Pirmųjų gėlių grožiu geriesi, kvapią sulą gurkšnoji ir pašto balandžiais visiems skelbi žinią:

– Tikras – Pavasaris!

GEGUŽĖ

Tai pirmasis mėnuo moterišku vardu.

Pirmasis moteriško prado mėnuo.

Tai pradžių pradžia... Gyvybės paslaptis: pumpuro mįslė medžiuose baltais žiedais aplipusiuose.

Margaspalvės motinų skarelės tirpsta margų žiedų fone...

Gegutės spėliojimai ir pranašystės:

– Ku – kū... Gyvenimas tęsiasi. Pilnos šakos pumpurų... Ku – kū!

BIRŽELIS

Birželis – berželio brolis? Sekminių pasaka ir aukšti Joninių laužai. Paparčio žiedas ir saulėje tviskantis tėvo dalgis.

Žalia paslaptimi apgaubta žemė. Net lietus žalsvėja nuo laukiamo stebuklo.

Tiki, kad niekada nesibaigs meilės ir vilties giesmė: ieškoti nesurandamo, siekti nepasiekiamo!

LIEPA

Svaigiu aromatu alsuoja oras, pilnas medaus ir bičių dūzgimo.

Tu skaičiuoji Pilnatvę: pilnas korys, užmezgti vaisiai. O ir daržinėse ne vienas vežimas...

Ne veltui Šv. Ona apie šviežių duoną šneka...

Antrasis moteriškos gimties mėnuo skelbia savo Buvimą.

RUGPJŪTIS

Kas pasėta, tą ir pjauna...
Kvepia duona, triūso prakaitu ir begaline meile Žemei...
Kvepia branda ir sunokusiomis javų varpomis...
Žemė gražina tai, ką buvo priėmusi, dosniai atseikėdama už
įdėtą darbą...

RUGSĖJIS

Geltoni grūdai byra į Žemę...
Gelstantys lapai čėža po kojomis...
Linksta darželiuose geltoni jurginai...
Į gelsvus suolus sėdasi mokiniai...
Grūdai – Duonai.
Lapai – Žemei.
Gėlės – grožiui.
Žinios – ateičiai.
Kiekvienam savaip derlingas rugsėjis.

SPALIS

Voratinklių sūpuoklėm supasi bobų vasara, žarstydamą nuo
medžių lapus.

Kinta spalvų gama, o ir nerimas, lyg pagautas paukštis,
suspurda širdy...

Nubyra spaliai... Taip ir liks kartos jų nebepamačiusios...
Tik nepakartojamą spalį spalyje...

LAPKRITIS

Auka Žemei atiduota... Nuogos medžių šakos plazda žvarbiame vėjyje...

Skauda... Ne fiziškai... Gelia širdį, kai suvoki, kad laikinumas tam, kad suvoktum Didybę ir Pastovumą...

GRUODIS

Žiemos gruodas sustingdė žemę...

Šalta ir balta.

Tik laiko žingsnių aidai girdėti gruodo tyloje...

Metas skaičiuoti atliktus darbus, atiduoti skolas, kad galėtum ramiai ir džiugiai ištiesti ranką Artėjantiems...

LAIŠKAS MOKYTOJUI

Jūsų buvo daug. Jūs visi buvote skirtingi. Griežti ir reiklūs. Geri ir atlaidūs. Piktoki, juokingi, besišypsantys, santūrūs ar niūrūs...

Mūsų buvo dar daugiau. Ir mes buvome visokie: linksmi, triukšmingi, tinginiai ir stropuliai, neklauzados, smalsiukai...

Jūs mylėjote mus. O jei ir barėte, tai tik tam, kad mes būtume geresni.

Laikas greit audžia savo voratinklį prisiminimų gijomis...

Šiandien esu dėkinga JUMS už tai, kad BUVOTE.

Ir gaila, kad per Vėlines nors mintimis tenka aplankyti Jūsų vis daugiau...

***

Tik šiandien supratau, kad nuostabios baltos kaštonų žvakės GEGUŽY – tai iš Amžinybės padėka MOKYTOJUI, esančiam ar jau išėjusiam, bet amžinai pasiliksiančiam mokinių širdyse.

***

Išskirtinė profesija, kurios veiklos pradžia niekada nesutampa su kalendoriniais metais: rugsėjis–gegužė. Priešingybė ūkininkui, nors darbas lyg ir panašus: sėti žinias, troškimus ir auginti svajones.

Rugsėjis – žinių sėjos pradžia. Gegužė – gražiausių žiedų kompozicija už Mokytojo triušą. Dažnai nesuprastą ir neįvardintą...

***

a. a. St. Nemanienei (pirmajai mokytojai)

Iš mažų spalvoto popieriaus gabalėlių kuriame mozaiką...
Sunku... Limpa pirštai, o popierėliai neklusnūs... Tu mokei atidumo,
derinti spalvas, neskubėti.

Tada nesakei, kad gyvenimo mozaiką klijuoti bus dar sunkiau. O ir spalvas ne visada derinsim vien patys...

Neišmokau... Neišmokei mozaikos kurti savanaudiškomis spalvomis.

***

VI. Bikulčienei (auklėtojai)

Taurumas, viltis ir paslaptis – neišdalinami. Tai – turtai, kuriuos atiduodamas kitiems, turtėji pats. Patarimai, žodžiai – tai tik dalelė to, ką pasiimame.

Ir kodėl taip mažai sugebame išgirsti pasakytų išmintingų, pamokančių žodžių?

Ir kodėl taip prasmingai kartais skamba tylos muzika vienatvėje?

***

V. Trusovui (lietuvių kalbos ir literatūros mokytojui)

Ar visi prisimename, koks gi tas „Aukštųjų Šimonių likimas“? Skubančio Laiko tėkmė padeda jau ir mums patiems susivokti atsidūrus praradimų verpetuose...

Ar susimąstome, kiek daug kartais nulemia pasakytas Mokytojo žodis?

Supranti, kad iš tiesų labai sunku įvardinti atradimo polėkį ir supratimo pajautimą...

***

P. Sekonienei ir R. Šaginai (chemijos mokytojoms)

Sudėtingos chemijos formulės supaprastėja, kai Tu dar ir dar kartą pakartoji vis tą patį...

Ar dažnai prisimename Mokytojo kantrybę?

Kokie muzikos garsai galėtų simbolizuoti Reiklumą, Paprastumą, Nuoširdumą ir Išmintį?

***

M. Kaulavičienei (vokiečių kalbos mokytojai)

Kai norisi pasakyti kažką daugiau, net ir prasmingiausi žodžiai netenka prasmės... Jie nublinksta prieš Žmogiškumą, Išmintį ir Tiesą...

Iki šiol nežinau, kokia spalva galėčiau piešti Pagarbą...

***

a. a. J. Denapienei (lietuvių kalbos ir literatūros mokytojai)

„Tai buvo vienatinis šūvis“ – skaitai J. Biliūno žodžius. Ir mūsų akyse sužvilga ašaros...

Iš kur tokia galia – paglostyti žvilgsniu, nebyliu žodžiu paliesti net slapčiausią širdies kertelę?

***

a. a. R. Volkovienei (gamtos mokytojai)

Vartau minčių albumą. Džiugina prisiminimai, šypsena kelia išdaigos...

O gal tikrai ten, už durų, kažkas stovi, klausosi ir viską girdi, kad triukšmaujame, kad neišmokome rasti žemėlapyje žemynų, upių, šalių...

O, kad dabar pamatytume tą neįvardintąjį...

***

R. Milaševičienei (matematikos mokytojai)

Didelis skaičių traukinys... Veiksmai, sąlygos... Įveikta pirmoji stotelė. Antra... Tu palinksti ties sąsiuvinio ir sakai: „Neskubėk. Skaičiai turi būti gražūs“.

Ir visada priėjai... Ir visada pasilenkei... Mūsų buvo virš trisdešimt... O tu juk turėjai tik tas pačias keturiasdešimt penkias minutes...

Iš kur to laiko? Gal galima jį padauginti iš dėkingumo akimirkų?

Jau įsitikinau: dalinant - - - daugėja...

***

E. Bernatonienei (mokiusiai astronomijos)

„Gyvenime visada reikia siekti tikslo. Ir jį pasiekia tik patys atkakliausi“ – kartojai. Pasakojimai apie žvaigždes įkvėpė mus ieškoti gyvenime savo šviesulio.

Tada, tiesa, suvokėme ne visi, kad ir žvaigždės nevienodos

Nesuprantu iki šiol, ar balta – kasdienybės spalva – būna ryški?

***

B. Sagadinienei (biologijos mokytojai)

Ląstelės... Mikroorganizmai... Virusai. Jie tokie maži, bet tiek daug laiko skiriama jų nagrinėjimui.

Augalai... Gyvūnai... Žmogus... Evoliucijos laimėjimas – Mūsų tobulumas? Darvino teorija: išlieka stipriausi... Bet kodėl Žmogus nežmogiškas, naikina savo gentį?

Manau, kad ir tobuliausi mechanizmai dar bejėgiai sukurti virusą, kuris galėtų naikinti Dėkingumo gėles.

***

R. Šaltytei (matematikos mokytojai)

Sinusas, kosinusas, tangentas... Lygtys, trupmenos, trikampio kraštinės... Uždavinių sprendimai ir painingos teoremos...

Sprendžiant uždavinį ar kvadratinę lygtį visada taikomos formulės. Gyvenimo kasdienybė sunkesnė – formulių nepritaikysi, taisyklės dar nesukurtos.

Gyvenimas – tarsi matematika, o mes visi, be išimties – Pitagorai. Tik vėliau supranti, kad amžinosios vertybės – Tikėjimas, Viltis ir Meilė – lyg trikampio kraštinės – vienodai svarbios.

***

H. Prosniakovai, S. Kuzmickienei, V. Bikulčienei (mokiusioms rusų kalbos)

Tauriausiems jausmams išreikšti kalba nėra svarbi – jie suprantami visomis kalbomis, tačiau kuo daugiau moki kalbų – tuo lengviau prakalbinti, pažinti žmogų.

Pažinimas ir meilė kultūrai visada įkvepia. Įkvepia tam, kad patikėtum, kai „O aušros čia tykios“, „Karas ir taika“ reikalingi Žmonijos atminčiai ir kad suvoktum, kad „Žmogus futliare“ – dažnas reiškinyš šiuolaikinėje visuomenėje, gal todėl toks gailestis suspaudžia gerklę skaitant „Mumu“. Bet svarbiausia, kad suprastum, jog kiekvienas iš mūsų – tai „Mūsų laikų herojus“.

***

A. Pratkelienei, R. Morozovienei (istorijos mokytojoms)

Datos... Skaičiai... Privalai atsiminti. Privalai žinoti, nes be praeities nebus ateities. Viskas, kas grimzta į praeitį, tampa Istorija. Jau praeitimi tapo ir mūsų mokykliniai metai – juk tai mažytė

mūsų gyvenimo ir mūsų mokyklos istorija. Net ir šią dieną rytoj jau vadinsime praeities vardu, o jos faktai bus istorijos dalis.

Tik ar viską, kas svarbiausia, sugebėsime išsaugoti, perduoti kitoms kartoms?

Tada mums niekas nesakė, kad ir mes – tai istorijos dalelytė, o ir Jūs, Mokytojai, įėjote į mano ir MŪSŲ gyvenimo istoriją.

***

P. Lazdauskui, P. Butleriui (muzikos mokytojams)

Muzika lydi mus kasdien – nuo lopšinės kūdikiui iki palydų į Anapilį. Ji kiekvienam padeda: nuramina, įkvepia, suteikia sparnus, kuriais galime panirti į nuostabią svajonių paslaptį.

Bet muzika – tai nėra vien garso išraiška. Ji gali skambėti ir nebyliui, ir kurčiamam. Prie jos prisilietęs aklasis – praregi, o sergantysis neretai apdovanojamas viltimi – sveikti.

Tačiau vertingiausia – Širdies muzika, kuri gali skambėti net visiškoje tyloje. Tik ji išmoko Suprasti, Gerbti, Kurti, Atjausti ir Mylėti.

***

Į langus daužosi obels šakos... Prisiminimais beldžiasi... Keistas garsų sąskambis maloniai pakutena širdį. Nusišypsau... Sau, vaikui...

Dėkoju Likimui, kad turėjau Mokytoją... Išmintingą, Protingą ir Šviesų...

KASDIEN

Kasdien Išename...

Kasdien einame pro tas pačias duris... O vakarop atsigręžę kaskart regime skirtingą, sukurtą vis kitokį mūsų dienos vitražą.

***

Kasdien Kalbame...

Kasdien pasakome begalę tų pačių žodžių – gerų, įdomių, paprastos ar sudėtingos konstrukcijos, kartais prasmingų, dažnai ir bereikšmių. Tačiau ne visada pagalvojame, kad iš jų sudėliojame visiškai skirtingus žodžių labirintus, net visiškai nepanašius sakinių luitus.

***

Kasdien Mąstome...

Kasdien mūsų mintys šokinėja, bėgioja, susinarplioja, juda, blykšta, tampa spalvingos. Iš jų statome aukštas, sudėtingų konstrukcijų pilis, grindžiame slapčiausius ir giliausius požemius, skubame į dar nesurastas, niekur neregistruotas Svajonių salas, ieškome Gražiausių ir Tauriausių Jausmų Planetos...

***

Kasdien Tylime...

Kasdien mūsų tylą būna skirtinga. Kartais tai būna sunki atodūsių tylą, bet kartais užgriuvusi džiaugsmo, nuostabos lavina sustingdo žodžius, nes jų vertė sumenksta prieš išsipildžiusio stebuklo ar neišpasakyto gerumo svarbą. Ir kokia iš tiesų prasminga

tyla, kai mūsų mintys, žodžiai turi tikrą žmogiškumo vertę – mes ruošiamės kilniems darbams, mezgame gražių, prasmingų padėkos žodžių tinklą.

***

Kasdien Meldžiamės...

Kasdien mūsų malda būna skirtinga. Gaila, kad dažnai pamirštame, jog malda galinga tada, kai ja dėkojame, o ne tik prašome ar reikalaujame. Juk kelių, bet labai nuoširdžių žodžių junginiu gebame pasakyti tiek, kiek negali atstoti patys ilgiausi sakiniai.

***

KASDIEN...

Tik vieną vienintelį kartą mes IŠĖJĘ pro tas pačias duris atgal jau nebegrįšime...

Nebemąstysime...

Nebekalbėsime...

Tylėsime...

Nebesimelsime...

KARALIAI

„Už devynių jūrų, už devynių girių buvo karalystė. Ten gyveno karalius“ – įprasta vaikystės pasakos pradžia.

Tada dar nesusimąstome, kas tas Karalius...

***

Nereto vaikystė – tikra karalystė. Tik ir skamba aplinkui: „mama, atnešk“, „senele, paduok“, „tėti, nupirk“.

Gal todėl karaliavimo trokštame ir vėliau, todėl dažnai ieškome tarnaujančių mums.

***

Kas tas Karalius?

Prieš akis iškyla Čiurlionio paveikslo Karaliai, laikantys dideliuose delnuose trapų Žemės rutulį ir akylai saugantys jį nuo tolyje šmėžuojančių juodų šešėlių – negandų.

***

Visada skamba trys vardai – Kasparas, Merkelis, Baltazaras. Tai jie pirmieji atėję aplankyti gimusio Kristaus, gal net nulėmę šventą jo misiją – būti Išskirtiniu savo Žmogišku Paprastumu, tapti Žmonijos karaliumi.

***

Karališko sosto įpėdiniai dalija alkstantiems maistą, vargetoms – drabužius. Jie net nesusimąsto, kad kartu dalija ir viltį – dalelę savo širdies šilumos.

***

Turinčius daug materialių gėrybių vadiname Karaliais.

Gaila, labai dažnai nepastebime šalia savęs esančių Dvasios Karalių. Dažnai visai neturtingų, negalinčių paremti materialiai, tačiau mielai dalijančių neįkainojamas vertybes – meilę, tikėjimą, tvirtybę, švelnumą, taurumą. Jų širdys visada atviros kiekvienam – jie guodžia, išklauso, padeda, laimina, tyliai džiaugiasi su mumis. Tik jų dėka šalia mūsų plevena Meilė, skleidžiasi Gerumo žiedai, auga Pasitikėjimas.

Nepamirškime išminties: „Turtingas ne tas, kuris ima, bet tas, kuris duoda.“

***

Dabar supratau, kas yra Karalius...

- ne tas, kuris tik turi – bet tas, kuris dalija,
- ne tas, kuris turi tarnų, bet tas, kuris pats tarnauja Žmogiškumui,
- ne tas, kuris gyvena prabangoje, bet tas, kuris gyvena Žmonėms.

***

Mes visi verti Karalystės. Būkime KARALIAIS.

LAIKAS

Laikas vis skuba... Nors mano laikrodis senokai sustojęs, o ir kiti laikrodžiai rodo vis kitokį laiką, tačiau Laikui tai netrukdo – jo žingsniai dideli.

Kažkada girdėjau, jog laikrodžiai turi rodyti skirtingai – kad Žemė nežinotų, kada jai sustoti...

***

Ne, netiesa. Laikas stovi. Vaikštau po kapines ir regiu – čia sustojęs Laikas. Dvi datos – dvi Laiko stotelės.

Bandau skaičiuoti Išėjusiųjų metus – tą dviejų laiko stotelių atkarpą. Ir suprantu, kad jų metai – jų buvimo Žemėje laikas – jau senokai nebekinta.

Ir nors dažnai Išėjusiojo kapas gimtadienio proga papuošiamas gėlių žiedais, sužimba plevenančių žvakučių liepsnelės – tik Artimieji švenčia Jo metų sukaktį. Viešpaties karalystėje metų skaičiavimas mirtingiesiems nėra žinomas.

***

Tačiau kartais Laikas ir vėluoja... Jis ne visada ateina, kai tu ilgai rymai jau mingančio miesto lange ir lauki pažįstamų žingsnių, lauki artimo balso.

Laikas neskuba ir tada, kai tau taip norisi greičiau tapti suaugusiu.

***

Laikas moka ir laukti... Prasmingiausia laukiančio Laiko išraiška – Motinos laukimas... Šis laikas nebylus, žodžiais sunku apibūdinti dvasinės būsenos matmenis.

***

Būna, Laikas snaudžia. Juk matei apsnigtą mišką, kuriame kiekvienas neatsargus žingsnis, garsas gali sutrikdyti snaudžiančio Laiko rimtį ir ramybę – balti snieginiai mežginiai tokie purūs, kad negali atsispirti nuostabiam žavesiui. Jauti, kad net tavo mintys visiškai nurimsta, apsunksta - jos nebegali suktis įprastiniu greitu kasdienybės ritmu – grožiesi Snaudžiančio Laiko dvasia ir suvoki jo trapų stebuklą.

***

Žiūrėdamas į upės tėkmę, matai, kaip bėga Laikas. Jis paplauna ne tik šalia augančio medžio šaknis, nuglūdina aštriausius akmenis, nuplukdo į nepasiekiamybę vaikišką tošinių laivą su balta popierine Pergalės vėliava. Bėgdamas Laikas išblukina veidus, datas, faktus. Jo tikslas – palikti tik prisiminimų ir atminties grynuolius.

***

O kartais Laikas ir sėlina. Jis užklumpa tave netikėtai iš pasalų, kai dar nesi pasiruošęs vienam ar kitam žingsniui. Iš netikėtumo prarandi amą – tada labai sunku kalbėti, nes tavo žodžiai yra sukaustyti, nepavaldūs mintims. Bet visada tikiesi paties geriausio.

***

Laikas IŠEINA. Išeina ir nebegrižta. Išeiname ir mes... Su Laiku ir per Laiką...

AKIMIRKA

Kas yra akimirka? Kas ta mažytė laiko dalelytė, kuri lyg drugelis nuolat plevenanti šalia mūsų.

***

Akimirkos prasmė – Būti. Būti Čia ir Dabar. Nes tik akimirka yra tikroji Dabarties būseną.

***

Akimirkos kančia – nežinomybė. Nežinojimas visada baisus ir labai skausmingas.

***

Akimirkos – tai brangenybės. Jas saugom, gaudom, įamžinam. Dėliojame jas, kuriame albumus, paskui vartome, gėrimės, prisimename, džiaugiamės, grožimės, juk įamžintos akimirkos esmė ir yra ta, kad brangiausios akimirkos išlieka nepakitusios.

***

Akimirka – tai šventovė. Tai mūsų laiko atspindys – tarsi esančio dabar, tačiau jau tampančio praeitimi. Joje pačios švenčiausios mūsų gyvenimo minutės, niekada neišduodamos, itin saugomos, perduodamos net iš kartos į kartą.

***

Akimirka – prisiminimų saulė, nušviečianti sunkius netekties metus, ilgas išsiskyrimo dienas. Prisiminimai sugeba išsaugoti akimirkos trapumą, tyrumą, jautrumą. Išblėsta tik emocijos, tačiau prisiminimų vertė metams bėgant didėja.

***

Akimirka – ilgesio erčia. Čia dažnai šypsosi (mums net nepastebint) sustojęs Laikas, nes tik jis vienintelis žino, kaip iš tiesų bus sudėliota situacijos, lemties mozaika.

***

Akimirka – tai džiaugsmo pilnatvė. Nors mes visi esame Dievo kūriniai, tačiau mumyse dar tiek daug netobulumo – nemokame džiaugtis duotu Gyvenimu. Džiaugiamės tik materialiu daiktu, tikėdami, kad pajutome džiaugsmo pilnatvę.

***

Akimirka – švenčiausias Laiko kūrinys. Iš jų susidėlioja Mūsų Laikas, Mūsų Buvimas Žemėje, Mūsų Būties Prasmė.

Akimirka prasmingesnė už valandas ir metus. Tai tobuliausia Laiko išraiška, skaičiuojama šiomis mažomis dalelytėmis, kurių neįvardija jokie tarptautiniai matavimo vienetai.

***

Akimirkų vėrinys – yra mūsų Gyvenimas.

LAIKINUMAS

Elegantiškai snaigė pavirto lašu.
Ji ištirpsta kaip dienos ant Laiko delnų...

***

Gelsva pienės saulė tapo lengvu pūkeliu... Ir nuskriejo
ieškoti... saulėtų dienų.

***

Kai nublanko kaštonų žvakių liepsnelė ryški, žolėje ežiukai
pūpsi žali:

- Aplink taip miela, šviesu ir gražu...
- Mes pavirsime greit rudu vaikučių žaislu.

***

Rasos lašelis pasveikino Saulę ir nedrąsiai išnyko iš šio margo
pasaulio. O ankstyvą kitos dienos rytą sveikins vėl žemę, tik vakar
matytą...

***

Ir pats kiečiausias ledo luitas suyra... Juk ne veltui ir metai
dienomis suskyla.

– Vienybė – galybė, – dabar supranti, nes prieš Amžinybę
mes visi stovim nuogi...

***

Laiko rankose tirpsta ilgesio žvakė. Tik Nerimas šiaušiasi,
glostomas sielos lėkimo.

– Vakar jau buvo?

– Ne, šiandien jau VAKAR...

O mes dar vis ieškome kažkokio pastovumo?

***

Geltono lapo pasaka:

– Išnyksime. Viskas trapu. Viskas taip laikina...

***

Ant Laiko smilgos verdami žemuogių saldumą, vasaros
žalsvą, šilto vėjo šiurenimą suprantame:

– Viskas – tik akimirka.

PASAKA

PASAKA

Tokia srauni ta pasakos upė – ji prabėga ties pypliu, besimokančiu pažinti aplinką, atveria savo versmę paaugliui, maištaujančiam ir negalinčiam patikėti, kad Dora – nesibaigianti pasaulio sakmė, perduodama iš kartos į kartą, ji sugurguliuoja prie pagyvenusio, bet vis dar ieškančio atsakymų į daugelį neatsakytų klausimų ir trumpam stabteli prie senolio, bandančio sekti savo Išminties ir Meilės pasaką anūkėliui.

***

SIGUTĖ

Tai gerumo įsikūnijimas. Ji netiki Pamatės kėslais, nes taurioje širdyje nėra vietos neapykantai ir abejonėms. Tačiau gerumas nemarus: jis gali atgimti – kita išraiška (kaip paukštis Feniksas) – pakyla ir rypuoja antelė: broliams guodžiasi, vargus pasakoja.

KARVUTĖ

Kas sakė, kad gyvūnai nesupranta?

Žala karvutė jaučia ir kenčia našlaitėlės skausmą. Ji nesugeba suprasti, kodėl toks bausis nužmogėjęs žmogus.

Padėti, suteikti viltį – pagrindinė kiekvieno misija, nesvetima net gyvūnams.

ŽALTYS

Žalias bekojis padaras priverčia kiekvieną susimąstyti, kad pasaulyje galioja elementariausios taisyklės: duotas žodis – tai sąžinės balsas.

Supratęs, kad žmogaus elgesys nenuspėjamas, kad net ir patys artimiausi nevisada sugeba suprasti tavo džiaugsmą – su baime išleidžia šeimą į Žemę.

Net ir jūroje užaugusi žalčio dukrelė susvyruoja: čia tiek daug klastos, melo ir veidmainystės.

Kraujo puta – amžinas priekaištas: „Silpnųjų (nors ir mylimųjų) yda – jie BIJO (o gal nemoka?) būti stiprūs.“

SESELĖ

„Mylėti savo artimą kaip patį save“ – gyvenai tokia nuostata. Ir nesvarbu, kad kentėjai, nesvarbu, kad aukojaisi. Auka dėl artimo – visada prasminga.

Atrodo, kad net ilgi laukimo metai tavęs nesekino – jie tik tvirtino dvasią, stiprino viltį. Juk tik gyvenimas viltimi yra prasmingiausias.

TREČIASIS BROLIS

Jis brolių Kvaileliu vadinamas. Visų nuostabai, tas kvailelis laimi, nes pasirenka savo kelią: jis randa išeitį, nes ieško ne priežasčių, bet galimybių. Nors ne visada ir protas svarbiausia, svarbiausia žmogiškumas: niekada ir nieko neskriausdamas, nusilenkdamas net silpniausiam – tampa laimėtoju. Jam atitenka net Karaliaus postai.

Išmintis triumfuoja. Atsiranda suvokimas, kuo tauresnis, geresnis esi – tuo daugiau gerumo matai ir kituose.

***

Išmokime sekti Grožį. Išmokime klausytis Meilės. Išmokime kurti Svajonę. Nes visa tai – PASAKA.

ŠALTIS

Galingi šalčio pirštai sustingdo žemę.

Jo tvirtos rankos ima kaustyti upes, ežerus, padengdamos storu ledo sluoksniu.

Šaltis savo bučiniiais apdalija ir vaikus, nurausvindamas jiems skruostus, gnaibydamas ausytes.

Net ir puošnioms ponitūtėms šaltis dažnai būna neabejingas – bando švelniai glamonėti jas, lediniais savo pirštais atsargiai skverbdamasis po puošniais madingais kailiniais.

***

Tačiau dvasinis šaltis baisiau. Jo negali sušvelninti arbatos puodelis, šiltesnė apranga.

Dvasinis šaltis – abejingumas, atstūmimas, neapykanta, pavydas, smurtas – pats žiauriausias. Jis stingdo sąžinę, naikina žmogaus orumą, atima viltį. Gali sunaikinti net gyvybę.

***

Šaltis dažnai laukiamas vaikų. Jo dėka sukuriami nuostabaus skonio produktai – visų mėgiami ledai.

Tačiau kokio skonio (šššš, tik, šiukštu, niekam nesakykit) yra varvekliai. Nusilauži sau ledų žvilgančią lazdelę ir... ragauji. Gali čiułpti pasigardžiuodamas, gali laižyti. Šis šalčio stebuklas tikrai nenusileidžia pramonės kūriniams.

***

Keistas šaltis, sustingdantis ir sielą, ir kūną – mirtis.

Šiam šalčiui visiškai nesvarbu metų laikas. Jis gali užklypti bet kada. Į Anapus nėra nei tvarkaraščių, nei grafikų.

***

Bet ne šaltis stipriausias žemėje. Pavasarinis saulės spindulys, įsiskverbęs palengva, išardo ledo gniaužtus. Net storiausias ledas tampa pilkšva akyta, lengvai yrančia mase.

Panaikinti dvasinį šaltį sunkiau. Reikia daug pastangų ir laiko. Reikia išmokti atleisti.

***

Mokykime šaltį kurti Džiaugsmą ir Gerumą, kad mums visiems būtų smagiau.

SPALVOS

*Spalvų mozaika... Tiek nedaug.
Būt liūdna, jei išnyktų.*

BALTA

Pasiimu popieriaus lapą. Jis baltas. Dar neprirašytas. Raidžių ir ženklų ornamentai sukurs jame savotišką mozaiką. Ir tada niekas nedrįs įrodinėti jo baltumo.

... mus pasitiko balti medikų chalatai. Paskui – balti naujagimio vystyklėliai... Balta – tai sterilumas ir švara.

Baltas krikšto rūbas – balto angelo misija. Balta nuotakos suknelė – trapumas, jaunystė, nekaltybė. Baltas šventės plazdėjimas – ir net alučio putelė balta. O kasdienybė? Visos vaivorykštės spalvos – tai baltos spalvos spektras.

Toks svaigus baltų ievų žydėjimas, toks paslaptingas po kojomis krintantis baltų žiedlapių sniegas. Iškilmingos kaštonų žvakės – irgi baltos. Balta ramune buriam, kai norim įžvelgti likimą. Balta pieno puta – ramaus ir palaimingo šeiminio gyvenimo idilė.

Balta snaigė... Jos gyvenimas – tai mirksnis. Kaip ir baltos pienių saulės tokios trumpalaikės.

Paskui – balta drobulė... Palydint Anapus – baltos gėlės: chrizantemos, rožės, lelijos...

Balta spalva – trapumo jausmas, laikinumo matas? Ar tam, kad suvoktum, jog viskas labai greitai baigiasi.

RAUDONA

Raudonas rožės žiedas, raudona širdelė, raudonas kraujo lašas – simbolizuoja meilę ir gyvybę.

Raudoni saulėtekio ir saulėlydžio gaisai pažadina ypatingą ilgesio jausmą. Raudonas vynas įkvepia...

Raudona didelė braškė, septyntaškė boružė, virtas vėžys ir saldžiarūgštės vyšnios – šilti vasaros prisiminimai. Baltame sniege ryškiu raudoni uogų putino uogos, masina šermukšnio kekės, negali atitraukti akių nuo medyje snaudžiančios raudonliemenės sniegenos.

Raudona spalva – labai svarbi: su ja siejama tai, kas brangiausia.

ŽALIA

Nors mažiausio žalios spalvos daigo laukiame pavasarį. Jis suteikia viltį, įprasmina tikėjimą dar kartą pamatyti atgimstančios gamtos stebuklus. Žalių atspalvių kontrastas pavasarį ypatingai ryškus – kiekvienas augalėlis demonstruoja savo žalią paslaptį. Tik eglė – niūri ir paslaptinga – nesilaiko tradicijos: amžinos vilties maldą kužda žiemą vasarą ta pačia žalia skarele apsigaubusi, o prie jos kojų rangosi žalias žaltys.

Žalias – sveikata: dar neapdorotas, neperdirbtas, nesugadintas, juk gamtoje ieškome dvasinės atgaivos ir fizinės ramybės.

Žalias dažnai tapatinamas su nesubrendusiu, neprinokusiu – dar nepripažintu, bet visada teikiančiu viltį – užaugti. Gal todėl ir žalias žiogas žaliu smuikeliu žalioje žolėje ne bet kokią, o žalią dainelę – viltį griežia... Viltį, kurios taip dažnai pritrūkstame kasdienybėje.

MĖLYNA

Jūra. Dangus. Linai ir rugiagėlės. Visa tai mėlis. Tačiau jūra ir dangus ne visada būna vienodi: apsiniaukęs dangus virsta pilkšva slegiančia danga, o užpykusios jūros tamsiai mėlynų bangų keteros svaidosi pavojingomis putomis.

Mėlynės – skirtingą reikšmę turi, vienos jų – vitaminingos uogos, o kitos – fizinio skausmo išraiška.

Atminties saugotojos – neužmirštuolės švelniai mėlynai pražysta.

Mėlyna spalva – atmintis, kad dar neužmiršti, kad dar Esame.

JUODA

Dažniausiai simbolizuoja gedulą, skausmą, netektį. Juoda – naktis, tamsa ir nežinomybė. Žinome, kad blogi darbai dažniausiai daromi naktį, su juoda sąžine siejami.

Tačiau nepamirškime elegantiško juodo kostiumo ir šventinės juodos suknelės. Juodas šokoladas, juoda kava – atokvėpis ir malonumas. Juodieji ikrai – prabanga. Nepakartojamas juodos duonos skonis ir kvapas bei neapsakoma gimtosios (juk ji irgi juoda) žemės trauka suteikia pilietiškumo sampratą, meilės Tėvynei jausmą.

Patikėkime, kad juodulys nėra toks jau baisus, kokį dažnai įsivaizduojame – juk juodieji serbentai vitaminais aprūpina, o juodųjų ridikų sultys – nuo kosulio gina.

RUDA

Arkliai spalvai nusakyti skirta daug žodžių, tačiau dabar dažniausiai jis įvardijamas kaip rudas.

Rudas – molis, senovėje išganymas buvęs: indams žiesti, krosnims, namams lipdyti, net vaistams.

Ruduo irgi rudas, nors žaliose samanose švysčioja rusvos grybų galvutės – kazlėkai, baravykai, paberžiai. Nesupainiosi – jie skirtingų atspalvių. Tvirčiausio medžio – ąžuolo kamienas irgi rudas. Rudas ir alus, taip dievinamas lietuvių. Tokios pačios spalvos ir riešutai, net jų branduoliai – išminties simbolis ir energijos užtaisas.

Tai – tvirtumo, pastovumo ir ilgaamžiškumo spalva.

PILKA

Jie visi pilki, visi pasakoj gyvena – maža pelytė, užsispyręs asilas, ilgausis žvairys ir piktas vilkas...

Pilka – dažnai įsivaizduojama supurvinta balta spalva (gal dažniau mūsų pačių išniekinta?) arba nuo laiko išblukusi juoda, lyg įrodymas, kad ir džiaugsmas, ir skausmas laikini. Pilkuma – tai kasdienybė, jaunimo žargonu tariant, nuobodybė.

Pilki pelenai. Ir dulkes dažniausiai įsivaizduojamos pilkšvas. Biblija teigia, kad „iš dulkės kilę – dulke ir pavirsime“, suvienodinanti mūsų Išėjimą – elgetos ir turtuolio. Pastarasis, kad ir kiek turtų turėtų – antro gyvenimo nusipirkti neįstengs.

Tebegyvena mumyse ir priežodis – „pilka pelė“ – pilką spalvą tapatinanti su mažareikšmiu, „savo veido“ neturinčiu objektu.

Pilkas asfaltas... Greitai tampa duobėtas. Pilkas cementas – irgi subyra, sueižėja. Reiškia, viskas yra laikina.

GELTONA

Auksas ir gintaras – Lietuvos auksas - geltoni. Geltonas saulės apskritimas ir į ją panašios didžiulės saulėgrąžų galvos. Geltonos ir pienių saulutės. Gelsvų pavasario žiedų mozaikoje: pienės, plukės, purienos, šalpusniai, tulpės...

Saulės įtaka jaučiama visur: gamtos stebuklas – medus, savo nepakartojama sudėtimi gali būti priskiriamas ir vaistui, ir maistui – irgi geltonas. Vaistai nuo daugelio ligų – gelsvi liepų žiedai, lietuviškos citrinos – svarainiai, šalpusnio žiedai, pienių šaknys.

Geltona spalva – saulė. O tai – sveikata ir gyvenimas.

BESPALVĖ

Nežinojau, kokios spalvos ašara. Aš nemoku nusakyti vandens spalvos. Nežinau, kokia lietaus lašų spalva...

Kasdienybės sraute mes dažnai nepastebime spalvų – tai, su kuo kasdien susiduriame begalę kartų. Jos išsilieja dienų tėkmėje, ir atrodo visiškai blankios. Ryškus būna tik įspūdis. Bet ir jį neretai palengva pamirštame, jis išsitrina įvykių fone.

Dažnai tik iš įpratimo kartojame, kad saulė yra geltona, o žolė žalia, nors patys to lyg ir nebepastebime.

Dabar supratau, kad nėra Bespalvės. Džiaugsmo ašara, išdavikiškai nuriedėjusi skruostu – bus šviesi. Gal būt joje įžvelgsime saulės šviesos. Ašara, sužibusi akyse laiminant vaiką – turės rausvą atspalvį – nes tai širdies ir meilės kalbos išraiška. Ašara, nuriedėjusi atsisveikinant paskutinįjį kartą, bus slegianti – išsiskyrimo, skausmo – juodo atspalvio.

ŠALIS, KURI ŠIRDY

Lyg žvirbliai baloje maudosi – mane graužia kažkoks keistas jausmas. Jau eilinį kartą klausiu savęs, kas yra Tėvynė?

Žinau, kad tai šalis, kurioje gimiau ir gyvenu. Žinau, kad tai šalis, kurioje visą amžių dirbo mano tėvai ir seneliai...

Tačiau, ar to pakanka?

Pavasarejančio vėjo dvelksmas jau žadina pumpuruotas medžių šakas. Žiūriu į jas ir suprantu, kad Tėvynė – man brangiausia vieta. Čia – artimųjų kapai... Čia – tiek malonių išgyvenimų, draugų, svajonių... Širdis džiaugsmingai šokinėja krūtinėje „vartant“ malonius savo praeities puslapius...

Širdis... Širdis ir Tėvynė? Ką jos turi bendra?

– Medžio šaknys – giliai žemėje, - girdžiu linksmą vėjo šnaresį. Jis persodintas sunkiai prigis... Kaip ir persodinta širdis ne visada ritmingai plaks kito krūtinėje...

– Susimąstau... Švysteli išganinga mintis: „Šalis, kuri širdy – yra Tėvynė“...

Apsidžiaugiu supratusi, jog teisingesnės sąvokos tikrai nesurasiu...

GALMINIAI – mano vaikystės kaimas

KELMAS

Tu riogsojai prie upės...

Pavargus po didelių dienos kelionių aš dainuodavau lėlei lopšinę, pindavau kasas ir motiniškai mokydavau – reikia klausyti kitų.

Pasislėpę nuo dienos šviesos čia gyveno gerieji nykštukai, slėpdavosi ir rudoji gyvatė.

Tikriausiai čia pat gyveno ir noras greičiau atsisveikinti su tavimi, Vaikyste.

TAKELIS

Tu buvai siauras, bet vedei mane visur: prie šulinio, į pirtį, prie skaniausius obuolius nokinančios – alyvinės obelies.

Mano basos kojos gerdavo tokią paslaptinę tavo vėsa.

PIEVA

Tavo žalias kilimas mane labai traukė. Čia kuždėjo visas pasaulis: aukštyn smilga ropštėsi raudonsparnė boružė, po lapu pasislėpęs smuikelį čirpino žiogas.

Kaip gera buvo atsigulus žolėje stebėti danguje plaukiančius debesėlius. Ir tada net nepagalvojau, kad kartu su jais į nebūtį plaukė ir mano Vaikystė.

OBELIS

Tu augai prie namo. Šakos, paliesdamos langų stiklus, tyliai dejuodavo...

Pavasari tu pasipuošdavai baltai rožine skraiste. Paskui žaliais lapais prisidengdama slėpei savo vaikus nuo negandų.

Rudenį stovėjai paauksinta... Vėl buvai savotiškai graži ir nepakartojama – kaip gyvenimas...

SŪPYNĖS

Jos buvo padarytos obelių tarpušakyje.

Įsisupdavau jomis taip, kad net devyni vėjai švilpdavo, pakilusi aukštai, prie pat debesų, kaip man tada atrodė, aš pamatydavau Zuikių bažnyčią, dunksančią tarp devynių kalnų, seną varnų malūną. Tik ateities įžvelgti nesugebėjau...

BERŽAS

Jis stovėjo prie upės. Šakose linksmi čiulbėdavo paukščiai. Šaknis vilgydama upelė sekė legendą apie gyvenimo prasmę. Prie jo kojų sirpo žemuogės. Toliau ganėsi lyg dideli vilnionių siūlų kamuoliai – avys.

Man visada atrodė, kad beržui liūdna. Jam sunku būti be žaliaplaukių brolių.

PUŠIS

Tu tokia aukšta, kad aš net ir ant kelmo atsistojusi, negaliu tavo viršūnės pasiekti.

– Pasilenk, – paprašiau. Aš juk norėčiau supinti tavo žalius plaukus, kad šiaurys vėjas nedraikytų.

Bet tu išdidi. Stovi kaip stovėjusi. Gal pasilenkti nenori, o gal jau pamiršai savo vaikystę?

VAIKYSTĖS RAUDA

Liūdnomis susimąstymo valandėlėmis, kai paskęsti mintyse, kai nebeegzistuoja niekas, girdi, kaip kažkas tyliai sukūkčioja, kai žingsniai, lengvučiai, trapūs, nuaidi grindimis, kažkas pabeldžia į stiklą, ir vėl tylu...

Tarsi pabundi iš gilaus miego ir suabejoti: kas? Pelytė, vėjas, o gal paukštelis? Ar tik pasirodė taip?

Laimingas tas, kas suprato, kad tai verkė kamputyje pasislėpusi išvaryta mūsų vaikystė.

MEDŽIAI

Aš gimiau, o jūs jau buvote. Aš augau, stiebėtės ir jūs. Kai pirmą kartą nuėjau į mokyklą, pamačiau, kad jūs paraudote. „Medžiams gėda, kad nemoka skaityti“ – taip atrodė man. Kai pirmą kartą susidūriau su neteisybe, jūs šlamėjote man paslaptinai: „Tikėk, tikėk, kad džiaugsmas ir laimė – ateityje.“

Kai pirmą kartą pamilau, jūs linksmi man niūniavote vaikystės lopšinę.

Kai prie jūsų laukiau jo, jūs man sekėte paslaptinę Meilės legendą.

Ir kai manęs nebus, jūs būsite. Stovėsite, tik ar pabalsite? Ar sudainuosite man „Rekviem“?

DABARTIS

Man dažnai sapnuojasi kaimas: obelis prie namo, sūpynės, žalias pievos kilimas.

Ir taip norėtusi dar kartą perbėgti basomis vaikystės takeliu, vedančiu į pievą, pasisupti sūpynėmis, pasėdėti ant kelmo (o gal dabar pavyktų pamatyti tuos geruosius nykštukus?) arba atsigulus žolėje stebėti, kaip plaukia lengvučiai įvairiaformiai debesėliai. Bet svarbiausia – įkvėpti į plaučius gryno oro gurkšnį ir nors trumpai akimirksniui prisiliesti prie vaikystės skraistės...

Deja, jau ne man visa tai: name gyvena kiti žmonės – ir obelis prie lango, ir žalios pievos orkestras dainuoja kitiems paslaptinę vaikystės dainą...

Nuo manęs jau seniai vaikystė pabėgo...

SENELĖ

Tu buvai balta it žydinti obelis. Raukšlelių išvagotos ir nuo darbų suskirdusios rankos atrodė šiurkščios, bet, kai glostė mano plaukus, buvo lengvesnės už pūką.

Menu, kaip krosnyje šnypštė dejuodamos iš skausmo malkos, kaip linksmai plepėjo verdamos kiaulėms bulvės. O tu, sukdamą siūlų kamuolį, pasakojai man apie savo vaikystę, jaunystę, kolektyvizaciją, sunkius karo ir pokario metus. Tu išgyvenai ir matei daug ką.

– Kaip saulė kasvakar leidžiasi, ir tu, vaikelai, atleisk pyktį, pamiršk padarytą nuoskaudą. Mylėk žmones, ir jie tave mylės. Meilės žmonėms niekada nebūna perdaug, – kartodavai man dažnai.

Tavo gyvenimo saulė jau leidosi vakarop, bet kas galėjo pagalvoti, kad ji taip greit pradings už horizonto. Liko tik tavo pasakyti žodžiai, kurie lyg žiburiai rodo tolesnį kelią.

LOPŠINĖ

Kaip gera, kai pabudusi iš miego, dar ilgai girdžiu paslaptinę muziką. Dar taip norėtusi pailginti minutes, kad galėčiau ilgiau pasiklausyti jos, tos vienintelės ir nepakartojamos melodijos – lopšinės.

Ją atsimenu dar iš tų senų laikų, kai man dainuodavo Senelė. Tylus jos balsas ilgesingai plaukdavo vakarėjančių laukų takais, švelniai paliesdavo besiilsinčias vakarinio ežero bangas, bet, atsimušęs tarsi aidas, vėl sugrįždavo.

Aš neprisimenu žodžių, girdžiu tik melodiją – lengvą, švelnią, trapią.

Nepakartojama daina – ta vaikystės lopšinė. Neužmirštamas melodijos skambesys.

NETEKIMAS

Tu išėjai taip keistai ir netikėtai. Išėjai Tenai, iš kur jau nebegrįžtama. Liko tik žaizda – gili ir skausminga. Liko Tavo pamokymai, Tavo švelnūs žodžiai – Atmintis ir Prisiminimai.

O aš vis ieškau žmonių minioje Tavo veido, Tavo akių ir žvilgsnio. Ieškau Tavo balso. Stengiuosi išgirsti Tavo žodžius.

Tu manęs neaplankai net ir sapne... Tik prisiminimuose mes visada kartu.

Bet kaip suvokti tai, kad netekau Tavęs? Kaip?

SKAIČIAI

Paskaičiuokime kartu: vienas, du...

Vienas du..

*Susimąstęs pamatai, kad su skaičiais –
ne juokai...*

VIENAS

Tai mažiausias teigiamas skaičius. Neretai tapatinamas su liūdnamis bendrašakniais žodžiais: vienvė, vienišumas, vienuma. Rečiau suvokiame, jog tą pačią šaknį turi ir žodis vienybė, simbolizuojantis galybę ir solidarumą.

Dažnai jis priešingas reikšmės įgyja; vienkiemiais – nykstantys kaimeliai, vienvaldžiais – visą turtą valdantys asmenys vadinami. O ir vienturčiai neretas reiškinys mūsų visuomenėje.

Vienetas labai svarbus – ne vien todėl, kad tai visko pradžia. Bet dėl to, kad vieną kartą gimę turime tik vieną gyvenimą ir vieną mirtį.

DU

Pirmasis lyginis skaičius, reiškiantis porą. Neretai juo įvardijama vyro ir moters sąjunga. Šis skaičius tiksliai apibūdina priešybes: šilta – šalta, juoda – balta, karas – taika.

Skaičius panašus į plaukiančią gulbę – gracingas. Visada lemia atsvarą, lygybę; Dvi lytys. Dvi nuomonės. Du – jau harmonija. Todėl labai reikalingas simetrijai palaikyti: dvi rankos, akys, kojos. Dvi besikertančios tiesės sudaro 4 atkarpas.

Skaičius du dovanoja viltį, nes buvimas dviese visada teikia džiaugsmo.

TRYS

Trys suardo harmonijos ritmą: išsiskyrus nuomonėms – atsiranda persvara. Trys kampai – trikampis, trys balsai – tribalsė, trys dainininkai – tercetas, trio, trys mėnesiai – trimestras. Trys darbai apibūdina žmogaus gyvenimo prasmę: pasodintas medis, išaugintas vaikas, pastatytas namas. Trečiasis vaikas suteikia šeimai daugiavaikės statusą. Tris spalvas turi ir šviesoforas, ir mūsų vėliava.

Skaičius trys dažnai būna lemtingas. Ne veltui liaudies išmintis byloja: „Trečias kartas – nemeluoja“. Todėl ir pasakoms būdinga magija – trečiasis sūnus nugali kliūtis, trečiasis kartas tampa lemiamas. Juk ir išbandymai dažniausiai skiriami trys.

Bereikalingas, erzinantis įkyrumas – trigrašiu vadinamas.

Du šalia stovintys trejetai – Kristaus metai, simbolizuojantys dvasinę brandą.

Tris trimestrus turi ir kasmetiniai vaiko mokslai, ir vaisiaus vystymasis motinos įsčiose.

KETURI

Keturi ratai – stabilumas.

Keturi – tai pilnatvė; 4 skirtingi metų laikai, 4 pasaulio šalys, net vėjai keturi. Egzistuoja keturi kūnų pavidalai: fizinis, eterinis, astralinis, dvasia, keturi ir žmogaus charakterio temperamentai. Jų skirtybės reikalingos tam, kad sudarytų pasaulį darną. Juk net sankryžoje stabtelėjus – turi 4 galimybes pasirinkti į kurią pusę sukti, kurį kelią rinktis.

Kasmet Advento puokštėje dega keturios žvakės – Ramybės, Tikėjimo, Vilties ir Meilės.

PENKI

Penki pirštai – ranka. Penki kampai – penkiakampis. Penki – tai idealus šeimos modelis (tokiam negręstų demografinės problemos). Penki balai – vertinimo sistemos matas.

O kokie svarbūs penki žmogiški pojūčiai – rega, lytėjimas, skonis, uoslė, klausa, suteikiantys dvasinę ir fizinę pilnatvę. Jie suteikia teisę žmogui būti laimingam.

ŠEŠI

Kai prakutusiam pypliui metams parodyti nebeužtenka vienos rankos pirštų – jis išdidžiai kelia abi rankas. Šešeri – pirmoji branda, jau prasidedantis atsisveikinimas su Vaikyste. Gal todėl taip juokingai nuskamba „švepluojanti“ greitakalbė „Sesios sąsąys su sesiais sąsąyciais“ ...

Šeštadienis – šešta diena savaitėje – šventadienis, o Šeštinės – tai šventė, po Velykų šešioms savaitėms praėjus.

Šeštas – „pasiuntinukas“.

SEPTYNI

Septynios dienos – savaitė. O štai septintoji diena – Dievo įsakyta šventėms, ne darbams. Septynios savaitės po Velykų – Sekminės, berželiais puošiama šventė.

Septynmyliai batai – akimirksniui matuoti. Septyntaškė boružėlė, skubanti smilga, primena Vaikystės akimirkas, kai aukštoje žolėje gulint galėjai stebėti septynspalvę Vaivorykštę.

Septynženklis skaičius – milijonas. Dažnas muzikos instrumentas yra septynstygis.

DEVYNI

Taip toli – už devynių kalnų, už devynių girių...

Tokia turtinga devyniabolė. Tokia balsinga - devynbalsė, toks galingas – devyngalvis slibinas. Kad skaičius devyni labai svarbus žmogui liudija ir liaudies išmintis: „Devynis kartus atmatuok – dešimtą kirpk“, „Devyni amatai – dešimtas badas“.

Pirmasis mūsų gyvenimo etapas – Ėjimas Žemės Gyvenimo link ir švenčiausias Motinos laukimas – devyni mėnesiai.

AUGALAI

*Pažiūrėk, ar matai:
Augalėliai, augalai...
Gražūs jie savaip visi...
Ar su tuo nesutinki?*

RAMUNĖ

Baltažiedė... Skaisčiavidurė... Lengva ir trapi it vasaros diena.
Bet kokia paslaptis jos žiede. Ji gali atsakyti į visus klausimus.
Ne veltui pešiojame žiedlapius spėliodami:
– Myli? Nemyli? O gal myli? Gal nemyli?
Tebūnie paslaptis. Bet šventai tikėkime, kad „taip“.
Te visada išsipildo tai, kas geriausia.

NEUŽMIRŠTUOLĖ

Ne veltui tu nepamirštama. Nors kukli, maža ir neišvaizdi,
bet kaip mylimo žmogaus akių mėlis brangi ir nepakartojama.
Ir žydi tu ten, kur stabtelime pailsėti, pasiklausyti tylos, pabūti
su savimi.
Tavo melsvų žiedelių šviesa – ne tam, kad neužmirštų, bet
tam, kad užmiršę prisimintų...
Juk kol gyva atmintis, tol ir gyvename...

NAŠLAITĖ

Ant neilgo plono stiebelio supasi didokas žiedas. Ryto tyloje
jis kiek keistokai virpteli.
Atrodo, kad į mane kažkas liūdnam žiūri...
Ne veltui tave našlaitėle ir vadina – sunkią gėlę išduoda

našlaitės akys, tavo žiedu pavirtusios. Todėl ir žiedas žemėn svyra...

Gėlos paglostyti retokai juk palinkstama.

JURGINAS

Dideli margaspalviai žiedai – rudens simbolis. Su šv. Jurgiu pradėtas darbų ratas jau ritasi į pabaigą. Kvieti šalnas ar perspėji visus, kad jau reikia skubėti?

Svyra sunkios žiedų galvos, pavargusios nuo kasdienybės. Bet kas moka džiaugtis kasdienybė, tas ir gyvenimą myli...

RUGIAGĖLĖS

Ar gali giedrią vasaros dieną dangus nusileisti ant žemės?

Mėlyna rugiagėlių jūra braidau ir stebiuosi: žydrynė žydrynėlis. Jaučiuosi lyg mėlynoj pasakoj...

Argi gali grožio būti per daug?

PIENĖ

Tu – nedidelė. Lyg saulės dukra apsigaubusi jos spindulių spalvos skarele.

Tave myli vaikai. Pina didžiausius, gražiausius vainikus. Dar ir ligoniams tu reikalinga – nuo įvairių ligų gydai.

Tik suaugusieji pyksta ant tavęs. Piktžole vadina. O juk tu, kaip ir kitos tavo draugės – pavasario gėlė.

KAKTUSAS

Tu – toks storas ir spygliuotas. Tavęs nemėgsta vaikai, nes negali prie tavęs prisiliesti rankomis, paglostyti, pačiupinėti.

Bet tu man patinki labiau už visas kitas gėles, nors žydi tik kartą metuose. Tavo žiede sukrauta visa tavo jėga – didžiausias tavo pasididžiavimas. Sukaupęs jėgas tu palengva krauni pumpurą, kad išskleistum raudoną, didelį, kvapnų, nuostabų žiedą lyg norėdamas pabrėžti, kad visa tai, kas gražu, tauru yra labai sunkiai pasiekama.

ALYVOS

Kai pražysta alyvos, vaikai įninka į jas, ieškodami penkialapio žiedelio – laimės.

Radę žiedelį – suvalgo.

Argi valgydami žiedus, mes būsime laimingi?

Geriau paklauskime kiekvienas savęs: o ką padariau aš, kad kiti, esantys šalia manęs, būtų laimingi?

OBELIS

Pavasaris. Greit ims žydėti obelys. Stovės baltos lyg nuotakos. Vėliau megs vaisius ir atidžiai slėps juos nuo darganų, nuo piktesnio vėjo gūsių. Paskui ateis vasara, rudo, žiema. Medžiai bus. Tik kiekvienas metų laikas bus skirtingais drabužiais aprengęs.

Kaip panašus obelių sodas į žmogaus gyvenimą.

TAKAŽOLĖ

Tave mindo ir mindo kojos: didelės ir sunkios – suaugusiųjų, mažytės – vaikų. Kartais per tave važiuoja net mašinos, eina gyvuliai.

Bet tu – kantri. Nesiskundi niekam. Ir neverkšleni. Gal ir pati kalta, kad augi prie pat tako. O gal jau tokia tavo dalia, nes tu – takažolė.

PAUKŠČIAI

Kas ten suokia, kalena, kukuoja?

Kas ten gieda, dudena? Girdi?

Lietuvos paukščių graži įvairovė-

Ir visus tu pažinti turi...

LAKŠTINGALA

Nieks neprilygs Tavo balsui. Vakaraus suoki, kad pavargusi žemė po sunkių dienos darbų pailsėtų, kad ramiai užmigytų besiklausydama įmantriai paprastos, įkvepiančios, o kartu ir užliūliuojančios tavo melodijos, nori, kad žmonės nesivaidytų, kad ramybė klestėtų.

Tik Jurgutį, kinkantį vežimą, kaskart vis ragini ir ragini, kad visus ūkio darbus spėtų nudirbti...

O pati neišvaizdi, pilka – taip ir lieki nepastebėta, tuo dar kartą bylodama pasauliui šventą Tiesą, kad „sielą turi atskleisti darbai“.

PEMPĖ

Esi tikriausiai mandagiausias paukštis. Su visais pasisveikini, su visais atsisveikini.

Po pelkių grumstus lyg prieš veidrodį linksma strapalioji, šokinėji – tik suprasti sunku, ar kuodu atsigrožėti negali, ar savo mandagumą visiems reklamuoji?

GANDRAS

Išdidus po balas vaikštinėji varlinėdamas.

Ir ne tik varlės tavęs bijo. Dabar neretai ir įsimylėjęliai baiminasi, nes kai imi ratus sukti – būtinai ką nors išpranašauji...

O gal tu taip moterims keršiji? Juk sakoma, kad pats tikrą raganą turėjai?

KREGŽDĖ

Dar, rodos, ir lietaus debesų danguje nesimato, o tu jau pažeme nardai... ir atneši lietu...

Visada žvitri ir nepailstanti. Žmogų myli. Arčiau jo kuriesi – šilumos ieškai – palanges pilkšvais lizdeliais aplipdai, kad kregždžiukai ryto tylą sudrumstų.

ERELIS

Tu – kilnus paukštis. Laisvės ir troškimų simbolis. Dideliais galingais sparnais skrodi orą.

Balso neparodai. Kam tau jis? Supranti, kad visur dar galioja nerašytas įstatymas: prieš jėgą stipresnio nėra.

GEGUTĖ

Ku-kū. Ku-kū... Visą gegužę blaškaisi po mišką... Kai mes skubame Motinų sveikinti – Tu dar labiau imi nerimauti, ir trumpais iškukuotais metais, ir tuščiomis kišenėmis gąsdini.

Ar taip, gegužėle, pati raminiesi, širdies skausmą malšini, kad nėra kam prie tavęs prisiglausti, apkabinti. Juk tavo pranašystėmis dabar jau nedaug kas betiki....

GENYS

Miško sanitaras pradeda savo darbą. Tuk tuk, tuk tuk... Lyg senovės gydytojas rūpestingai apžiūri savo pacientą. Darbštus – visą dieną kala... tik raudonas viršugalvis švysčioja.

Liaudies patarlė byloja: „Genys margas, bet gyvenimas dar margsnis“. Ir tik metams bėgant įsitikini, kiek daug čia tiesos.

MINTYS BALSU

Mes gėdijamės Savęs: nedrįstame, paglostyti, bijome paguosti.

Ar bijome susižeisti savo Puikybe?

***

Laiko tėkmėje skęsta kasdienybė vadinamas mūsų gyvenimas.

Lygiai taip pat čia paskęsta ir šventadieniai.

***

Nuo sušalusių žemės blakstienų nuriedėjo dar viena ašara – mūsų diena.

Tik čia ašarų kiekis įgauna kitą vertę.

***

Rytojuje ir glūdi Stebuklo prasmė: Mįslės įminimas ir Vilties įprasminimas.

***

Tik snaižės trapumu suvokiame mūsų Buvimo Žemėje prasmę...

Išnyksime...

***

Nuolatinis Ieškojimas.

Savyje – Savęs, tamsoje – prieblandos. Net šviečiant saulei
ieškome Šviesos.

***

Tik žvaigždžių šviesoje išryškėja tamsos paslaptis: tamsoje
suvoki šviesos prasmę.

***

Dideli tampame ne tada, kai dideli užaugame, bet tada, kai
turime didelę širdį ar reikalingi esame.

MOTINA

MOTINOS ŠIRDIS

Motinos širdies meilei aprašyti net ir aukščiausiojo laipsnio būdvardžiai per menki – jie bejėgiai išreikšti begalinį ilgesį, nerimą dėl savo vaiko, žodžiais neapsakomą meilę, kuriai pasaulyje nėra svertų ir matų.

Netyčiom prisimenu girdėtą legendą apie Motinos Širdį: „Išplėšė vaikas Motinos širdį iš krūtinės ir bėgo sau laimingas. Tačiau pasipainiojus po kojom akmeniui, parkrito skaudžiai užsigaudamas. „Ar neužsigavai, vaikelį? Ar tau neskauda“ – paklausė kraujuojanti Motinos širdis.“

Ar reikia dar didesnio mato įvertinti begalinę Motinos meilę?

MOTINOS AKYS

Visur jos tave lydės: matys kieme, kai žaidi su kaimynų vaikais, akylai sergės, kai plaukiodamas ežere nusiiri tolėliau nuo kranto, su viltimi žvelgs, ar pasisveikinsi su praeinančiu kaimynu, su meile stebės, kiek tu paaugai, su džiaugsmu seks tavo sėkmės rezultatus. Jos stengsis išvelgti net menkiausius nerimo ar nevilties šešėlius, šmėstelėjusius tavo veidu.

Visada jos tave lydės: rytą, kai eisi į mokyklą, dieną, kai su draugais ruošiesi pasivaikščioti, vakarop, kai lauks grįžtančio, ir net naktį, kai Mėnulis, suskaičiavęs visas žvaigždeles, ramiai pasiruoš nakties miegui – motinos akys dar ilgai budės, nors ir bus girdėti tylus ir ramus tavo alsavimas.

MOTINOS RANKOS

Jos stebuklingos: vos prisilietus prie skaudamos vietos – mažėja skausmas, paglosčius galvą – suteikiama viltis, pasitikėjimas, skaidrėja nuotaika.

Nesvarbu, kokios jos – rūpestingai išpuoselėtos, brangiausiai kremomis tepamos ar sugrubusios, suskirdusios nuo sunkaus darbo, išvagotos begale raukšlyčių ir raukšlelių, tačiau kiekvienam vaikui jos pačios brangiausios – lengviausios, švelniausios.

Tik Motinos rankoms suteikta ypatingai šventa galia – jos laimina.

MOTINOS ŽODŽIAI

Ir vėl sakys... Ir vėl mokys.. Ir vėl... galvodavome tada, kai jautėmės kažkuo nusikaltę, prasižengę Mamai, žinodami, kad padarėme kažką ne taip, kaip buvo sakiusi ar liepusi. Ir tik vėliau suprasta, kodėl nevalia valgyti žalių vaisių, kodėl verta grybauti, kodėl nereikia gailėti gero žodžio kieme besiilsinčiai senolei, kodėl būtina pasidžiaugti net papurgalviu kaimynų neklaužada.

Kol buvome vaikai, niekada neskaiciavome pasakytų Motinos žodžių – meilės, gerumo, tiesos, vilties, pamokymų, patarimų. Ne paslaptis, juk dažnai jie praslysdavo pro ausis, net nepalietę jų būgnelių savo virpesiu.

Ir kaip keista, kai praėjus keleriems metams, gal net dešimtims – jie pasiveja tave: žalių smilgų ošimu antrina, aidu atkartoja, katpėdėlių žiedais nušlama tavo Motinos žodžius – gal net ne garsinę jų formą, bet minties svarbą. Ir tik tada supranti, kad nebuvo veltui ištartų žodžių – visi Motinos žodžiai turėjo be galo didelę reikšmę – jie buvo pasakyti su šventa meile.

Ir nebesvarbu, KADA... Svarbu, kad Motinos žodžiai tikrai bus išgirsti.

MOTINOS MEILĖ

Skambūs žodžiai – tai metafora. Tai tik išpūstas muilo balionas, kuris tuščiaviduris: jame nėra jausmo, nėra švento, abejones naikinančio tikėjimo. Meilės jausmas glūdi giliai giliai sieloje. Jis – visagalis, bet kuklus. Nemateriali jo išraiška, tačiau kokią galią ir prasmę jis turi; tyli motinos malda, kasdienis laiminimas ir šventa viltis. Net nebylaus priekaišto nėra – nebent tik akyse sužibęs skaidrus karoliukas byloja, kad gal galėjo būti kažkaip kitaip.

Nustembi, iš kur ta galia pasakyti be žodžių, iš kur tas gebėjimas suprasti, atleisti, neteisti? Iš kur ta dieviška Kantrybė, neišmatuojama Meilė, šventas Pasiuokojimas, niekada nesibaigiantis Dosnumas ir Gerumas? Tik vėliau supranti, kokia talpi sąvoka - Motinos Meilė.

SAULĖLYDIS

Ryškių spalvų potėpiai margina horizontą. Saulė leidžiasi žemyn, kad pailsėtų po dienos darbų.

Ji neskubėdama, palengva slenka žemyn į savo požemio buveinę, saulėlydžio penklinėj surašydama jau besibaigiančios dienos išpūdžius: linksmus vėjo nuotykius, žmogaus rūpesčius ir abejones, jo minčių eiklumą.

Silpstanti jos spindulių galia nebepajėgia nušviesti dangaus skliauto – tik dar spalvina rausvos spalvos tonais vakarėjantį peizažą, vėsa ir ramybe apgaubdama Žemę kužda paskutinę – vakaro maldą.

Viskas nuščiūva. Visi jau minga. Nebesigirdi triukšmo, garsai susilieja į tikros Tylos prasmę.

O saulė vis leidžiasi žemyn... Vis dar paliesdama, vis dar paglostydama... O atsisveikindama kyšteli rausvesnio spindulio dūrį, tačiau jis suglemba, užliūliuotas švelnaus dieviškos ramybės prisilietimo.

Ir pagaliau... Saulė pradingsta... Ji nuskęsta viską gaubiančiose vakaro sutemose. Tik išsiliejęs paskutinis spindulių srautas lyg dailininko akvarelė dovanoja visiems švenčiausią jausmą – viltį: sulaukti kito saulės patekėjimo.

JĀUSMAI

ĪKVĒPIMAS

Tu ateini tada, kai sutemos ramybės lopšine užliūliuoja žemę, kai prie dangaus skliauto mėnulis prisega žvaigždes.

Tavo žingsniai lengvi ir tylūs, kaip saulėlydžio žaismas, kaip nebylio šauksmas.

Kai tu prabyli, aš išgirstu visus gamtos garsus – girdžiu, ką šneka žvaigždė žvaigždei, kaip dygsta gėlės daigas, kaip dejuoja žemė.

Kaip gera, kai ateini tu – toks paslaptingas ir kaskart vis kitoks...

PASLAPTIS

Paslaptis – tai nežinomybė. Tai tūkstančiai sprendimų, ieškojimų. Tai begaliniai abejojimai.

Paslaptis... tai ir yra ateitis. Tai, kas dar neišbandyta, nežinoma, neatrasta, nepajausta...

Džiaugsmas ir liūdesys... Štai kas yra paslaptis. Tiesa?

NEVILTIS

Palengva leidžiasi juoda nevilties uždanga. Ir veiksmas prasideda... Iš visų pašalių, visų slapčiausių ir netikėčiausių vietų lenda tamsios, blogos jėgos – jauti, kaip raizgo tave tvirtais – nevilties, nepasitikėjimo, baimės siūlais.

Baisu. O aplink tave dar temsta. Tamsa vis labiau Tave gaubia – vis labiau smelkiasi į tavo kūną, braunasi net į tavo kaulų čiulpus. Tu jauti, kaip keistas jausmas ima pulsuoti tavo gyslomis.

Pasidaro baugu. Bandai kovoti, tačiau suvoki: sunku. Gal net neįmanoma. Nelygios jėgos – nelygios galimybės...

O geležiniai nevilties pirštai tave gniaužo, gniuždo. Širdyje lieka vis mažiau ir mažiau vilties. Imi abejoti viskuo – jėgomis, situacija, savimi, kitais.

Sunku. Skauda, sopa, gelia, diegia, maudžia, rakina, aižo, traukia, laužo, dilgsi... visą kūną. Nematai prasmės, neturi vilčių, net krintantis sniegas atrodo kažkoks pilkas, niūrus ir... netikras. Nebelieka skaidrumo, pasitikėjimo ir vidinio džiaugsmo.

Neviltis užvaldo visą tave – kūną, sąmonę, mintis.

ILGESYS

Ilgesio erčioj pranyksta visos laiko ribos. Čia paskęsta visi jausmai. Sąmonę užvaldo keistas keistas jausmas – kažko lauki, kažko tikiesi... Ir tau visai nesvarbu, kad už lango žvarbus vėjas gainioja nuplėštus dar nespėjusius pagelsti medžio lapus, kad pilkšvu ūku dengiasi ankstyvą rytmetį mėlynas ežeras.

Tu sėdi – paniręs savo mintyse, susimąstęs ir vis kažko lauki...
Lauki to, ko tik Tu gali laukti...

O ilgesio erčia vis gilėja...

PAMAŠTYMAI

Sunku pasakyti, ar gimimo laikas turi įtakos svajonėms ir siekiams?

Aš manau, kad turi. Žydinčių vaismedžių grožis, trapus snaigės ornamentas, margapslvių lapų skrydis, besiskleidžiančio ryto pasaka formuoja Ateinančiojo sąmonę, turi įtakos gimstančiojo Ateičiai.

Tas ir ateityje mokės siekti, nesustos ties riba: „Gana“. Juk mažytėje virpančioje sieloje irgi gyvena didelė (net mokslininkų dar neįminta) paslaptis.

***

Nežinau, kas pažadina Žmogų Aukštesniam? Kas pakelia jo dvasią, priverčia augti, nesitaikstyti su skurdžia kasdienybe. Žinau tik viena – kiekvienam reikia kitokio stimulo.

***

Svajonėms reikia polėkio, erdvės. Dvasinė erdvė dažnai kaustoma: pilka, nerangi kasdienybė tampa visų svajonių priešu, dažnai krintančiu ant pečių akmeniui – nepabaigiama darbų ir rūpesčių virtinė, kurioje jie vienas už kitą svarbesni, reikalingesni.

O gal net ir pečiai pripranta? Gal Likimas, labiau mylėdamas stipriuosius, papildomai jėgų jiems skiria?

***

Valandos minučių nepadalinsi... Savaitei papildomų dienų nepridėsi. Laiko trūksta... Gali jį tik nuo miego „pasiskolinti“.

Ir kai ilgai negęsta lange šviesa – žinai, kad esi ne viena: su Tavimi kartu rymo Vakaras, šventai tikėdamas: „Gal kada nors to laiko būsią daugiau?“

***

O laikas bėga... Jis baltakarčiais žirgais nuskrieja. Bet svajonėms tai neturi įtakos. Laiko piramidės viršūnėje visada žėri Ateitis... Kas tai? Viltis ar svajonė?

***

Kasmet prisiminimų daugėja... Gal ir svajonių?
– Kodėl skauda daugiau nei kitiems? Ne, ne fiziškai. Dvasiškai gelia... – žinai nebylų klausimą.
Jautresnės sielos, dvasiškai tobulesnis žmogus turi didesnę, platesnę pajutimo skalę.

***

Keisti tie metai... Kasmet nusninga obelų žiedlapiais, nulyja saulėti lietūs, kasmet lapkritis išdrasko spalvingų lapų mozaiką. Tik viltis ir svajonės – neišardomos. Jos vaikų suritintais besmegeniais po langais kvatojasi, bemiegę naktį žvaigždele sužimba ar vienišos sniegenos čirškavimu prabyla...

***

Žinau, kad gyvas esi, kol svajoji. Svajonė – tai Viltis...

***

Todėl ir šventai tikiu, kad Likimą dažnai galima išmokyti to, kas reikalinga tau.

METŲ LAIKAI

PAVASARIS

Margaspalvis vaikystės polėkis. Atviri sielos langai. Užuolaidas krebždena geltoni spinduliukai. Margažiedžių gėlių jūroj plevena tikėjimo džiaugsmas. Jis ryškus. Nukrapnoja gairius lietutis, nuvilnija šilumos srautas, dovanodamas viltį. Kvepia paslaptim ir ateitim. Visi puošiasi – smaragdu, žemčiūgais, sutviska įvairių atspalvių žaluma – kiekvienas medelis, krūmelis stypčioja, dailinasi, dabindamasis, savo stiliaus ieškodamas.

Dundulio ratais nurieda Perkūnas, įspėdamas, kad viskam laikas yra ribotas: vaikystės žavesys ir blizgesys neamžinas, tačiau, „ką dabar pasėsi – tą senas nupjausi“.

Ir taip netikėtai širdies gilumoje gimsta supratimas, jog pavasaris, sėja ir vaikystė – tai prasmingi sinonimai.

VASARA

Vasara – jaunystė. Laisvė pojūčiams: lyti, glostai visa, kas aplinkui, klausaisi įmantriausių žmogaus ir gamtos sukurtų melodijų, regi spalvų, formų įvairovę, stebi gamtos virsmą, matai didžiausias paslaptis – pumpuro plyšimą, nebylų rasos lašo švytėjimą, aušrinės žvilgsnio skaidrą, vakarių gaisų trapumą. Čia tiek daug visko – tiek daug nepatirta, tiek pojūčių... Kokia nuostabi žvaigždėtos tylos muzika, tyra mėnesienos siuita, net vėjo garsų gundanti paslaptis.

Vasara – jaunystės šėlsmas, suvienijantis besikaupiančią brandą, patirties paslaptis. Ji glosto ir laimina, dalija, kaupia ir seikėja.

RUDUO

Pastelinių spalvų mozaikoje audinių ir raštų įvairovė: gelsvo aksomo berželio kostiumas, padūmavusio gintaro grubaus rašto velvetinė kaštono eilutė, rusvas liepos kombinezonas. Tik klevai kaip savanoriai išsiskiria minioje – jų gobeleno apsiaustas kokybiškesnis – įdomus spalvinių gamų derinys. Neišvaizdžia, neryškia sermėga gobias ir šermukšnėlė – tik rausvų karolių kekės pabrėžia jos moteriškumą. Drebulė kaip visada nedrąši, nepasitikinti – raustanti dėl mažiausio priekaišto. Gūžčioja smilgos, pyksta, kad tik ankstyvais rytais, kai dar visi snūduriuoja, gali puikuotis prabangiais vienetiniiais audėjo rankų darbo užtiesalais – vėjyje draikosi plonyčiai voratinklių gijų siūlai.

Bet čia visi turtingi. Savaip. Visi vieningai atiduoda Žemei dalį savęs – savo džiaugsmą ir skausmą.

Stebi besidraikantį voratinklio lengvumą, skrendantį pūką ir suvoki: ruduo – tai branda ir pilnatvė. Kai išsekus emocijų jūrai – turi aiškia, sveiką logiką, suvoki, kad materialumas – tai tik išorinė spindesio kaukė. Daug vertesni mūsų dvasiniai turtai – išmintis ir patyrimas. Supranti, kad ateina paskutinis etapas, bet esi laimingas – džiaugiesi skruostus kutenančiu šaltuku, besileidžiančia saule, net trumpėjančia Rudens diena... Stovi ir prisimeni... žaliaplaukio Pavasario meną, rausvos Vasaros vidurdienį... Tuo ir gyveni...

ŽIEMA

Nėrinuoti ploni mezginiai ir storų patalų duknos. Baltas, blizgus atlasas, saulėje žvilgąs satinas, prabangus, šiugždantis šilkas ir stori, šilti, ilgavilniai kailiniai. Nesuderinama? Tačiau čia viskas kartu. Viską dengianti sterili baltos spalvos marška gelbsti žemę nuo spalvų mišinio, netoleruodama slepia skirtumus.

Šaltis ir šiluma, ugnis ir ledas. Priešybių vienovė. Kartoji

fiziką? Tačiau savyje nokini neįkainojamą Išminties branduolį – žinių lentynėlėn dėlioji svarbiausias tiesas: priešingi poliai traukia. Patvirtini, kad antonimai atskleidžia visus prieštaravimus.

Iš krūtinės išsiveržia sunkus atodūsis, virstas neįspėjama mįsle: „Jaunystės metai ir senatvės valanda? Kas ilgiau?“

GYVENIMO ETIUDAI

Ranka paglostom vaiko galvą, akimis – vilnijantį laukų aksomą, žodžiais – gerus, prasmingus darbus, mieli prisiminimai maloniai paglosto širdį.

Retokai palinkstame paglostyti Senatvės, Ligos, Kančios...

***

Girdim – užpuolė, atėmė pinigus...

Girdim – primušė, apiplėšė, sudaužė, pagrobė, išviliojo santaupas, laikytas juodai dienai.

Dar galima atimti jėgas, gyvybę, protą, garbę...

Tik kvailumo neatimsi. Į jį niekada ir nesikėsinama...

***

Vienatvę dažnai tapatiname su vienišumu.

Neverta. Vienatvė nėra kančia.

Daug baisiau vienišumas. Kai būnant būry jautiesi vienišas.

***

Neretai žmogų lyginame su paukščiu. Sparnai – žmogaus siekių, svajonių simbolis.

Dažnai, apsvaigęs nuo skrydžių, jis kyla kyla, pamiršdamas, kad sparnai reikalingi ir leidžiantis.

Gal todėl labai dažnai skaudžiai krintama...

*Spausdino „Utenos Indra“
Maironio g. 12, LT-28143 Utena
www.indra.lt*

